

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра тактико-спеціальних дисциплін
(назва)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Начальник кафедри

полковник О. ЧЕРНЯВСЬКИЙ

« _____ » _____ 20__ року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ (У Т. Ч. ШТАБНІ ПРОЦЕДУРИ НАТО)
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

вид дисципліни _____ загальна підготовка (обов'язкова)
(загальна підготовка (обов'язкова/вибіркова) / професійна підготовка (обов'язкова/вибіркова))

форма навчання _____ денна
(денна/заочна)

Харків – 2019 рік

Обсяг дисципліни: 4 кредитів ECTS 120 годин.

Лекцій: 2 годин.

Групові заняття: 44 годин.

Практичних занять: 8 годин.

Самостійне заняття під керівництвом викладача: 16 годин.

Форма контролю: модульний контроль, екзамен.

Термін викладання для освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»:

3,4 семестр.

Мова викладання: українська.

Мета: .

– підготувати офіцера тактичного рівня для підрозділів Сухопутних військ;

– навчити та прищепити курсантам уміння і навички самостійного управління військовими підрозділами, організації службових стосунків і особистої роботи, виконання вимог керівних документів з питань управління військовими підрозділами.

– навчити курсантів використовувати в своїй практичній діяльності раціональну технологію управління військовими підрозділами як у повсякденній діяльності, так і в бойовій обстановці на підставі наукового підходу до управління військовим колективом;

– сформувати психологічно стійкого офіцера, який володіє стійкими командними навичками та здатного виконувати свої функціональні обов'язки в умовах складної динамічної обстановки.

Компетентності:

1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми професійної діяльності у галузі військового управління або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів військових наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ІК).

2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо (К01).

3. Здатність приймати обґрунтовані рішення (К02).

4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації (К03).

5. Здатність планувати та управляти часом (К04).

6. Визначеність і наполегливість щодо вирішення поставлених завдань і взятих обов'язків (К05).

7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (К06).

8. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (К07).

9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (K08).

10. Здатність управляти підрозділом (за видами, родами Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України) в ході бойового застосування та повсякденної діяльності на основі знань і розуміння правових засад функціонування держави і основ законодавства України, системи забезпечення національної безпеки України, сутності та основних питань етики збройної боротьби, професії офіцера (K12).

11. Здатність працювати автономно та в команді (включаючи навички лідерства), виконуючи посадові обов'язки в ході бойового застосування та повсякденної діяльності підрозділу (за видами, родами Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України) (K20).

12. Здатність опановувати знання в інших галузях професійної діяльності, здійснювати пошук, аналізувати та надавати критичну оцінку інформації з різних джерел (K22).

Результати навчання:

1. Застосовувати Кодекс честі офіцера, дотримуватись морально-етичних норм поведінки, створювати атмосферу довіри, взаємоповаги, доброзичливості і толерантності у військовому колективі, діяти соціально відповідально та свідомо, дотримуватись правил військового етикету (ПР01).

2. Адаптуватись до швидких змін обстановки та діяти в новій ситуації (ПР03).

3. Демонструвати творче та гнучке мислення, здатність до самооцінки, наполегливість, активність, комунікабельність, стресостійкість, навички самоконтролю, особисту мотивацію на військову службу (ПР04).

4. Спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ПР06).

5. Спілкуватися та працювати в команді з представниками інших професійних груп різного рівня, з військовослужбовцями з інших країн, беручи до уваги різні термінологію, знання та розуміння своїх колег з відповідних питань (ПР08).

6. Знати та розуміти процеси управління підрозділом (за видами, родами Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України) в ході підготовки і ведення бою та у повсякденній діяльності (ПР12).

7. Працювати автономно та в команді, виконуючи обов'язки за посадою призначення в ході бойового застосування і повсякденної діяльності підрозділу (за видами, родами Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України), мати навички лідерства (ПР21).

Теми, що розглядаються:

Змістовий модуль 1. Наука військового управління.

Змістовий модуль 2. Військова організація як об'єкт управління.

Змістовий модуль 3. Влада та лідерство при управлінні військовим підрозділом.

Змістовий модуль 4. Керівництво військовим підрозділом.

Змістовий модуль 5. Організаційне та управлінське мистецтво командира (начальника).

Змістовий модуль 6. Функції управління військовим підрозділом.

Змістовий модуль 7. Основи управління підрозділом при підготовці та в ході виконання тактичних завдань.

Змістовий модуль 8. Управлінські рішення командира.

Змістовий модуль 9. Тактичні розрахунки при прийнятті управлінських рішень.

Змістовий модуль 10. Концепції, завдання та штабні процедури НАТО.

Форма та методи навчання:

денна форма навчання;

Пояснювально-ілюстраційний метод, при якому викладач доводить готову інформацію різними засобами, а курсанти її сприймають, усвідомлюють та фіксують у пам'яті. Цей метод є одним із найбільш економічних способів передачі знань, передбачає використання таких засобів інформації, як слово (усне і друковане), різні наочні посібники, плакати, відео- і кінофільми, комп'ютерний ілюстраційний матеріал і т. ін.

Репродуктивний метод, головною ознакою якого є доведення і повторення способу діяльності, згідно завдання викладача. Він повинен використовуватися при проведенні практичних занять.

Вищевказані методи надають курсантам знання, вміння, навички. Для розвитку їх творчих здібностей викладач повинен використовувати методи проблемного навчання: проблемне викладання, частково-пошуковий (евристичний) метод, винахідницький метод.

Проблемне викладання використовується викладачем при постановці проблеми перед тими, хто навчається і подальшого її вирішення, але при цьому викладач показує шляхи рішення, розкриває хід своєї думки. Цей метод повинен застосовуватись викладачем під час проведення практичних занять. Безпосереднім результатом проблемного викладання повинно бути засвоєння курсантом способу і логіки вирішення конкретної проблеми, але ще без вміння застосовувати їх самостійно. Цей метод навчає курсантів способу отримання знань. З його допомогою вони отримують навички творчого мислення.

Частково-пошуковий (евристичний) метод служить меті поступового наближення курсантів до самостійного вирішення проблем шляхом попереднього навчання виконання окремих елементів рішення. Використовується при виконанні практичних завдань по прийняттю рішення на бій, коли спосіб пошуку оптимального рішення визначає викладач, але рішення знаходить сам курсант.

Винахідницький метод є необхідним для повноцінного засвоєння досвіду творчої діяльності. Викладач використовує його для забезпечення творчого застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування риси творчої діяльності є умовою формування зацікавленості, потребу в такій формі діяльності. Формами застосування цього методу є: завдання на самопідготовку.

Методи контролю:

Вхідний контроль проводиться перед вивченням навчальної дисципліни з метою визначення рівня підготовки курсантів із навчальних дисциплін, які забезпечують цю дисципліну. Він проводиться на одному з перших занять за завданнями, які відповідають навчальному матеріалу попередніх дисциплін. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах спільно з викладачами кафедр попередніх дисциплін. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги курсантам, коригування навчального процесу.

Поточний контроль - оцінювання теоретичних знань і практичних навичок курсанта з конкретного змістового модуля (логічно завершеної частини навчальної дисципліни). Проводиться викладачами на всіх видах навчальних занять.

Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються кафедрою. Основні форми поточного контролю: усне опитування, письмовий контроль, виступ на груповому занятті, тестування в т.ч. із застосуванням ЕОТ, виконання нормативів, практичних і комплексних завдань, виконання та захист лабораторних, розрахункових, графічних, курсових робіт, рефератів тощо, передбачених робочою програмою модуля (навчальної дисципліни).

Основна мета поточного контролю - постійне отримання викладачем інформації про якість засвоєння курсантами матеріалу навчальної дисципліни, перевірка готовності курсантів до виконання наступних навчальних завдань, а також управління їх навчальною мотивацією.

Результати поточного контролю використовуються для коригування методів і засобів навчання та враховуються на заліках і екзаменах.

Кількість балів для визначення результатів поточного контролю залежить від рівня знань курсанта, вміння використовувати їх при виконанні практичних завдань і нормативів, володіння методикою проведення занять з особовим складом, навичок роботи з електронно-обчислювальною технікою тощо.

Результати поточного контролю фіксуються в журналі обліку навчальних занять наступним чином: у чисельнику - по 4-бальній шкалі, в знаменнику - кількість балів, яка відповідає даній оцінці по 100-бальній шкалі.

Самоконтроль призначений для самооцінки курсантами якості засвоєння навчального матеріалу з конкретного розділу (теми) навчальної дисципліни.

З цією метою в навчальних посібниках для кожної теми (розділу), а також у завданнях на самостійну підготовку передбачаються питання для самоконтролю. Більша ефективність самоконтролю забезпечується спеціальними програмами самоконтролю та самооцінки, які є складовими частинами електронних підручників та автоматизованих навчальних курсів.

Самоконтроль здійснюється у формі тестування на ПЕОМ за темою, розділ, навчальну дисципліну.

Модульний контроль полягає в оцінюванні результатів навчання курсантів із вивчення навчального матеріалу змістового модуля за результатами поточних контролів і контрольних заходів.

Структура завдань, система проведення модульного контролю та критерії оцінки рівня знань, розробляються кафедрою та визначаються в програмах (робочих програмах) навчальних дисциплін. Він проводиться у тижні для контрольних заходів відповідно до графіку навчального процесу.

Модульний контроль є обов'язковим. За результатами поточного контролю курсант не може бути звільненим від модульного контролю.

Методи підсумкового контролю: екзамен.

Розподіл балів, які отримують курсанти

Таблиця 1. – Розподіл балів для оцінювання успішності курсанта

3 семестр		4 семестр				Екзамен	Сума
Кредитний модуль №1		Кредитний модуль №2		Кредитний модуль №3			
БЗМ №1	МК №1	БЗМ №2	МК №2	БЗМ №3	МК №3	40	100
10	10	10	10	10	10		

Таблиця 2. – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Значення R	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
80 - 89	B	добре
65 - 79	C	
55 - 64	D	задовільно
50 - 54	E	
35 - 49	FX	незадовільно
1 - 34	F	

Основна література:

1. Основи теорії військового управління та штабні процедури НАТО: навч. посіб./ В.П. Варакута, І.Ф. Ролін, Д.В. Дяченко та інші. – Х. : ВІТВ НТУ “ХПІ”, 2019. – 296 с.
2. Полікашин В.С. “Військовий менеджмент”. – Х. : ХВУ, 2001р.
3. Бриксін О.М., Сапожник А.І., Баркатов І.В. Основи управління. Навчальний посібник. – Х. : ХІТВ, 2005.
4. Плуताхін С.В., Баркатов І.В., Бриксін О.М., Сапожник А.І. Основи управління військами. – Х.: ХІТВ, 2003.
5. Військовий посібник. Запровадження стандартів НАТО в системі підготовки Збройних Сил України. Програма “Страйкер”. – ГШ Збройних Сил України, 2017.
6. Військовий посібник. Запровадження стандартів НАТО в системі бойової підготовки Збройних Сил України. Програма “Страйкер”. – ГШ Збройних Сил України, 2017.
7. Військовий посібник 1.0 НАТО. Військове керівництво. – ГШ Збройних Сил України, 2017. – 2-1с. – 2-3с.
8. Військовий посібник 2.0 НАТО. Розвідка. – ГШ Збройних Сил України, 2017. – 1-2с.
9. Військовий посібник 3.21.20 НАТО. Піхотний батальйон. – ГШ Збройних Сил України, 2017. – 2-1с. – 2-3с.; 2-12с. – 2-14с.
10. Військовий посібник 5.0.1. НАТО. Командування. – ГШ Збройних Сил України, 2017. – 1-1с.; 2-1с.
11. Військовий посібник 5.0 А. НАТО. Операційний процес. – ГШ Збройних Сил України, 2017. – 1-5с.
12. Військовий посібник 5.0 Б. НАТО. Операційний процес. Додатки. – ГШ Збройних Сил України, 2017. – А-1, В-1, С-1
13. Військовий посібник 3.0. НАТО. Операції. – ГШ Збройних Сил України, 2017. – 4-3с.
14. Військовий посібник 3.0. НАТО. Операції. Продовження. – ГШ Збройних Сил України, 2017. – 7-19с.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 3. – Перелік дисциплін

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Загальна тактика	Військова психологія та педагогіка (у т.ч. лідерство)
Історія війн та воєнного мистецтва (у т. ч. історія українського війська)	Правознавство (у т. ч. основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право)
Організація військового зв'язку	Управління повсякденною діяльністю підрозділів (у т. ч. охорона державної таємниці, безпека життєдіяльності, основи охорони праці)
Статути Збройних Сил України та їх практичне застосування (у тому числі стройова підготовка)	Теорія і практика формування особистості військового лідера
Морально-психологічне забезпечення	Практика з експлуатації і бойової роботи
	Військове стажування

Провідний лектор:

Професор кафедри тактико-спеціальних дисциплін

Пр. ЗС України

І.РОЛІН